

Hushållens boende

2014

HE0111

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	4
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	5
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population	6
1.1.2	Variabler	6
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	7
1.2	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	9
2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	10

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	10
B.3	<i>Aktualitet</i>	10
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid.....	10
3.3	Punktlighet	10
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	10
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	11
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	11
5.1	Spridningsformer.....	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster.....	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Hushållens ekonomi

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Inkomster och inkomstfördelning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja



För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Lovisa Sköld
Telefon: 019 – 17 64 74
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Lovisa Sköld
Telefon: 019 – 17 64 74
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Statistiken baseras på uppgifter i registersystemet RTB (Registret över totalbefolkningen) och SCB:s lägenhetsregister. SCB:s lägenhetsregister är en bearbetning av Lägenhetsregistret hos Lantmäteriet.

RTB bygger på administrativa register. Skatteverket levererar uppgifter från folkbokföringen och på SCB lagras uppgifterna efter kontroller, justeringar och härledningar.

Följande lagar och förordningar reglerar individens skyldighet att anmäla uppgifter till folkbokföringen samt Skatteverkets rätt och skyldighet att behandla folkbokföringsuppgifter; Folkbokföringslag (1991:481), Folkbokföringsförordning (1991:749), Lag (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, Förordning (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet samt Förordning (2007:762) med instruktion för Statistiska centralbyrån. Enligt förordningen om den officiella statistiken, SFS 2001:100, ska Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för Befolkningsstatistiken till SCB.

Kommuner och fastighetsägare har skyldighet att medverka vid upprättandet av ett lägenhetsregister reglerat i Lag om lägenhetsregister (SFS 2006:378). Där regleras även uppdateringen så att nyttillkomna lägenheter efter det initiala uppläggningsarbetet i flerbostadsfastigheter blir nummersatta.

Vidare har folkbokföringslagen (SFS 1991:481) kompletterats i 6 § med ”att en person som är bosatt på en fastighet som innehåller flera bostadslägenheter skall folkbokföras även på lägenhet”.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

RTB gallras inte, utan långtidsarkiveras i enlighet med Riksarkivets bevarandebeslut RA-MS 2007:64.

A.9 EU-reglering

Ingen tvingande EU-reglering finns för statistiken över hushållens boende.

A.10 Syfte och historik

Statistiken avser att belysa boendet för individer och hushåll i Sverige, och publicerades första gången avseende 31 december 2012.

Sverige hade, som EU-medlemsland, skyldighet att genomföra en folk- och bostadsräkning för år 2011. Tidigare folk- och bostadsräkningar i Sverige har genomförts som enkätundersökningar, och den senaste avsåg år 1990. I Sverige har det beslutats att övergå till en helt registerbaserad ansats. För att möjliggöra detta har Lantmäteriet byggt upp det så kallade *Lägenhetsregistret* och Skatteverket har folkbokfört personer boende i flerbostadshus på lägenheten. Personer boende i småhus är sedan tidigare folkbokförda på en unik bostad.

Genom folkbokföring på lägenhet kan personer som är folkbokförda på samma lägenhet kopplas ihop till bostadshushåll, och hushållens boende kan beskrivas löpande.

Boendestatistiken är baserad på registeruppgifter från RTB och SCB:s lägenhetsregister.

I statistiken används bostadshushåll för att beskriva hushållssammansättningen. Statistiken redovisas bland annat efter kön, ålder, hushållstyp, län och kommun.

För 2003–2013 finns liknande boendestatistik baserat på urvalsundersökningen Hushållens ekonomi (HEK).

A.11 Statistikanvändning

Statliga myndigheter, utredningar, intresseorganisationer, forskningsinstitutioner, nyhetsmedia och privatpersoner kan använda statistiken för att få en regional beskrivning av boendet för både hushåll och personer efter olika bakgrundsvariabler som ålder, kön och hushållstyp.

Användarna representeras bland annat av användarrådet för Valfärdsstatistik och användarrådet för Mark- och bebyggelsestatistik.

Deltagande organisationer i användarrådet för Valfärdsstatistik är Finansdepartementet, Socialdepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet, Socialstyrelsen, Institutet för social forskning vid Stockholms universitet, Boverket, Institutet för bostads- och urbanforskning vid Uppsala universitet, Konsumentverket och Uppsala universitet.

I Användarrådet för Mark- och bebyggelsestatistik ingår representanter för Socialdepartementet, Boverket, Sveriges Byggindustrier, Fastighetsägarna Sverige, Lantmäteriet, Hyresgästföreningen riksförbundet, SABO, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Sveriges Kommuner och Landsting, Kungliga Tekniska Högskolan och SLU Alnarp.

A.12 Uppläggnig och genomförande

Statistiken om hushållens boende är en årlig undersökning som omfattar hela Sveriges folkbokförda befolkning. Statistiken som presenteras är resultatet av bearbetningar av RTB och SCB:s lägenhetsregister. Vid framställningen av statistiken läggs aktuella variabler från de olika registren ihop i en vy, beräkningar görs och ett antal nya variabler skapas. Registren avser den 31 december 2014.

Statistiken över hushållens boende publiceras drygt fyra månader efter referenstidpunkten.

A.13 Internationell rapportering

Det sker ingen internationell rapportering från Hushållens boende.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns inga planerade förändringar i kommande årgång av hushållens boende.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen är de hushåll som fanns i Sverige den 31 december 2014. Hushållen består av personer som enligt gällande lagar och förordningar *skulle* ha varit folkbokförda i Sverige 31 december 2014.

Rampopulationen är de personer som var folkbokförda i Sverige 31 december 2014. Hushåll bildas av den eller de personer som är folkbokförda på samma lägenhet.

1.1.2 Variabler

Nedan beskrivs de variabler som är aktuella för boendestatistiken och som ingår i den publicerade statistiken.

Variabel	Beskrivning
Person	Person är en individ som är folkbokförd i Sverige.
Hushåll	Ett hushåll (s.k. bostadshushåll) utgörs av samtliga personer som är folkbokförda på samma fastighet och lägenhet.
Bostadsarea	Bostadsarea anges i kvadratmeter enligt fastighetstaxeringen.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken presenteras i huvudsak som antal och andelar men även medelvärden förekommer. Bostadsarea per person är bostadens area dividerad med antal personer i hushållet.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupper:

Variabel	Beskrivning
Boendeform	Boendeform är en kombination av Hustyp (småhus, flerbostadshus) och Upplåtelseform (ägenderätt, bostadsrätt och hyresrätt) samt Specialbostad och en grupp med Övrigt.
Bostadsarea	Bostadsarea anger bostadens area i kvadratmeter, och grupperas efter antal kvadratmeter.
Kön	Kvinna eller man.
Ålder	Ålder vid årets slut, dvs. ålder den 31 december respektive år.
Utländsk/svensk bakgrund	En person med Utländsk bakgrund är utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar. En person med Svensk bakgrund är inrikes född med minst en inrikes född förälder.

Hushållstyp	Hushållstyp anger hushållets sammansättning. Variabeln delas in i hushållstyperna Ensamboende, Ensamstående med barn, Sammanboende med och utan barn och Övriga hushåll med och utan barn.
Kommun	Enligt indelningen den 1 januari 2015 består Sverige av 290 kommuner. Kommunindelningen redovisas på SCB:s webbplats, www.scb.se/regionalt .
Län	Enligt indelningen den 1 januari 2015 består Sverige av 21 län. Länsindelningen redovisas på SCB:s plats, www.scb.se/regionalt .

1.1.5 Referenstider

Referenstidpunkten är den 31 december 2014.

1.2 Fullständighet

Hushållens boende beskriver antal/andel personer och hushåll samt uppgifter som boendeform och boendetrymme, men ger ingen information kring till exempel boendeutgifter eller inkomster.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett statistikvärdes tillförlitlighet beror på det totala felet mellan beräkningen och målstorheten. Det totala felet kan bestå av urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. I denna undersökning förekom alla dessa fel förutom urvalsfel i varierande utsträckning.

Den största felkällan är då Skatteverket inte kan bokföra folk på lägenhet. Detta beror bland annat på att lägenheten där man bor inte är nummersatt i lägenhetsregistret eller att den boende inte har svarat på Skatteverkets förfrågan om var man ska vara folkbokförd. Övriga felkällor bedöms vara av mindre omfattning och inte ha någon större påverkan statistiken.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken över hushållens boende är totalräknad och påverkas därmed inte av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Registret över totalbefolkningen, RTB, omfattar alla personer som var folkbokförda i Sverige den 31 december 2014.

Undertäckning

Om en person invandrar till Sverige och personen enligt lagar och förordningar ska folkbokföra sig men inte gör det, uppstår undertäckning i befolkningsstatistiken. Detta påverkar i sin tur även boendestatistiken, men en uppskattning av storleken på denna undertäckning saknas.

Övertäckning

Utvandring förorsakar ibland övertäckning eftersom utflyttning inte alltid anmäls. Studier tyder på att det kan antas vara mellan 35 000–60 000 personer som inte längre bor i landet och därmed inte längre ska vara folkbokförda. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i RTB. Konsekvensen för Hushållens boende är att personer som inte längre bor i Sverige i vissa fall ändå ingår i statistiken.

Matchning mot lägenhetsregistret

I RTB finns 596 personer som är skrivna på lägenheter som saknas i Lantmäteriets lägenhetsregister och som tillsammans utgör 322 hushåll. För dessa personer och hushåll saknas uppgift om boendeform. Dessa personer/hushåll redovisas under *Övrigt* om inget annat anges.

Det finns också 270 843 personer som är folkbokförda i RTB, men som inte är skrivna på lägenhet, vilket gör att de inte har någon uppgift om hushållstillhörighet eller boende. Dessa personer saknas helt i hushållsstatistiken, och redovisas som *Uppgift saknas* i individstatistiken.

2.2.3 *Mätning*

Att vi använder folkbokföringsuppgifter medför en viss över- respektive underskattning av beräknade värden.

Folkbokföringen

Statistiken ska beskriva hushållens boende. För detta används folkbokföringsuppgifter. I och med detta görs antagandet att personer bor där de är folkbokförda, vilket stämmer för de flesta personer i Sverige. Det förekommer dock i viss utsträckning att den som bor i bostaden är folkbokförd någon annanstans.

Utifrån det faktum att ungefär en tredjedel av studentbostäderna saknar folkbokförda personer, kan det antas att studenter ofta fortsätter att vara folkbokförda hos föräldrarna när de flyttar till en studentlägenhet. Bland specialbostäder för äldre är det en stor andel lägenheter som saknar folkbokförda personer. Äldre personer som flyttar till särskilt boende kan enligt bestämmelserna vara folkbokförda hos en anhörig.

Växelvis boende barn kan bara tillhöra ett hushåll i statistiken eftersom en person bara kan vara folkbokförd på en lägenhet, aldrig flera. Detta medför att antalet hushåll inom respektive hushållstyp kan över- och underskattas.

Ovanstående exempel bidrar till brister både i statistiken över hushållets sammansättning och över hushållets boende.

Den kvalitetsundersökning som genomfördes avseende hushåll 2011 indikerar att antal hushåll med en och två personer underskattas med ca 10 procent, medan antal hushåll med fler än fem personer överskattas med 20-25 procent. Antal hushåll av typen "Sammanboende utan barn" underskattas också med ca 10 procent. Regional variation förekommer. Notera dock att kvalitetsundersökningen avser *faktiskt* boende, vilket kan skilja sig från *folkbokfört* boende.

Antaganden om boendeform

Centralt i redovisningen är hushållets boendeform och målet är att beskriva hur individer och hushåll förfogar över sin bostad. Uppgiften om förfogande finns inte i registren utan bygger på en del antaganden utifrån vem som äger fastigheten som lägenheten finns i.

Hushåll som är folkbokförda på en lägenhet som ägs av bostadsrättsförening redovisas alltid som bostadsrättsinnehavare. När det gäller bostadsrätter finns alltså inte möjligheten att hitta de hushåll som hyr en lägenhet i en fastighet som ägs av en bostadsrättsförening. Detta medför att antalet hushåll i bostadsrätt överskattas och antalet hushåll i hyresrätt underskattas.

Hushåll i äganderätt är hushåll som bor i en bostad som ägs av en privatperson. De som är folkbokförda på bostaden är inte nödvändigtvis ägare till bostaden.

Hushåll med hyreskontrakt i andra hand kan inte särskiljas, utan kommer att redovisas som boende i hyresrätt. Detta innebär att man går miste om informationen om hur hushållet faktiskt förfogar över sin bostad.

Bor man i andra eller tredje hand ändrar man kanske inte heller sin folkbokföringsadress, utan fortsätter att vara folkbokförd exempelvis hos sina föräldrar.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värdet på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (till exempel person, företag, kommun och så vidare) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

För statistiken förekommer inget objektsbortfall. För vissa personer saknas dock uppgifter för vissa variabler, så kallat partiellt bortfall. Det partiella bortfallet är störst för hushållsvariablerna i individstatistiken. För en del av de personer där det saknas hushållstillhörighet, det vill säga där kopplingen till lägenhet saknas, har maskinella kopplingar gjorts. Efter att dessa kopplingar genomförts saknar 270 843 personer uppgift om hushållstillhörighet och bostad. Ytterligare 596 personer saknar uppgift om bostad.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när det insamlade materialet bearbetas, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den ”mänskliga faktorn”, till exempel beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Statistiken över hushållens boende baseras på data från register som skapas inom SCB. Respektive registerhållare inom SCB gör kontroller, korrigeringar och andra bearbetningar.

Inga särskilda studier har genomförts för att försöka bedöma storleken på eventuella bearbetningsfel men under bearbetningsfasen kontrolleras datamaterialet kontinuerligt och inget tyder på att det finns bearbetningsfel som snedvrider statistiken i någon riktning.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått för slumpmässiga urvalsfel (vanligen 95-procentiga konfidensintervall) beräknas inte eftersom det är en totalräknad undersökning. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Statistiksammanställning och publicering sker en gång per år.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden, mätt från referenstidpunkt till publicering, är drygt 4 månader.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik som finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/publiceringskalender.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Statistiken har god jämförbarhet över tiden.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Alla redovisningsgrupper enligt avsnitt 1.1.4 *Redovisningsgrupper* är jämförbara.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

SCB publicerar statistik över boende från flera undersökningar, men eftersom populationsavgränsning, variabeldefinitioner och insamlingsätt skiljer sig åt bör statistiken inte sammanvändas direkt.

Antal hushåll och individer som redovisas i den registerbaserade befolkningsstatistiken överensstämmer med denna statistik och kan mycket väl sammanvändas.

Urvalsundersökningen *Hushållens ekonomi* ligger till grund för boendestatistik som publicerats för 2003-2013 och kan sammanvändas med Hushållens boende med viss försiktighet.

Sedan 1960 har samordnade folk- och bostadsräkningar (FoB) genomförts vart femte år fram till 1990. Uppgifterna i FoB har hämtats dels från frågeblankett till allmänheten, dels från tillgängliga register. Eftersom FoB:arna är totalräknade precis som Hushållens boende finns möjlighet till viss sammanvändning, men hänsyn måste tas till de olika uppgiftskällornas betydelse för statistikens innehåll och kvalitet.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken sprids i form av statistiknyhet och tabeller på SCB:s webbplats, www.scb.se/HE0111. Statistiken är också inlagd i *Statistikdatabasen* på webbplatsen.

5.2 Presentation

Statistiken redovisas huvudsakligen som tabeller.

5.3 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i *Dokumentation av statistiken (SCBDOK)*. Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/HE0111.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på uppdragsbasis specialbearbetningar av uppgifter som ingår i Hushållens boende.

5.5 Upplysningstjänster

Enheten för ekonomisk välfärd (BV/EV) ansvarar för statistiken. För upplysningar, ring SCB:s *Statistikservice* 08-506 948 01.

E-postadress: inkomststat@scb.se